

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 29000–105/1556– /2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő rendőri intézkedés elleni panasz elbírálása

Előadó: dr. Nánási Zoltán

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **fóti** lakos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 512/2010. (XII. 15.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme (okmány elkérése) tekintetében

h e l y t a d o k,

egyebekben azt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése *a*) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest, Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője, tájékoztatásul
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszbeadványban a panaszos előadta, hogy 2010. október 9-én 23:40 óra körül a Budapest X. ker. Népligetben „igazoltatásra” került sor vele és barátaival szemben.

A panaszos és két utasa a megjelölt időpontban gépkocsival utazott a Népliget metró állomás felé, a Budapest X. Népligeti út 2. címre. Ide nem a Könyves Kálmán körúton, hanem a vele párhuzamos, Népligeten belül vezető úton kívántak eljutni, azonban a bekanyarodás során zsákutcába kerültek a beton elválasztó-elemek miatt. A betonfal túloldalán parkoló rendőrségi gépjárműből ekkor kiszállt két rendőr, akik az autóhoz léptek és intézkedés alá vonták utasait.

A panaszos leírja, hogy az intézkedés kezdetén a rendőrök nem közölték nevüket valamint az intézkedés tényét, egyszercsően „csak” köszöntek és az okmányokat kérték.

A panaszbeadvány szerint az intézkedésben részt vevő rendőr hölgy azt akarta a panaszosnak „bemesélni”, hogy a KRESZ előírásai szerint neki mindig magánál kellene hordania a személyi igazolványát. A panaszos megjegyzi, hogy a KRESZ-ben ilyen előírást ő nem talált, azonban ismeretei szerint a személyazonosság igazolásához az új típusú, kártya formátumú vezetői engedély is elég. A panaszos feleslegesen zaklatónak élte meg a fenti eseményt, melyet a rendőrök által „tanúsított magatartás színesebbé tette végett” ismertetett.

A panaszos sérelmezte azt is, hogy az intézkedés során a „férfi kolléga” a megkérdezése nélkül kinyitotta gépkocsija hátsó ajtaját és az az intézkedés befejezéséig nyitva maradt. Arra a kérdésre, hogy bezárhatja-e, a panaszos elutasító választ kapott.

Az intézkedés végeztével a panaszos és utasai az okmányaikat visszakapták, majd a helyszínről távoztak.

A panaszos összességében (panaszbeadványában sorrendben számozva) az alábbiakat sérelmezi:

1. a rendőrök neve, valamint az intézkedés ténye közlésének elmaradását;
2. a személyi igazolványának bemutatására irányuló felszólítást;
3. azt, hogy megítélése szerint udvariatlan és goromba volt az intézkedés, melynek során gépkocsija hátsó ajtajának felnyitására is sor került.

A panaszos 2010. november 3-án azzal egészítette ki a panaszát, hogy a vele szemben intézkedő rendőr hölgy téves információk birtokában próbálta arról meggyőzni, hogy a személyi igazolványát váltsa ki és tartsa magánál, valamint az intézkedés közben kinyitott hátsó ajtót végig nem zárhatta be.

A panaszos a fentiek alapján kérte a Panasztestületet panaszának kivizsgálására.

II.

A Független Rendészeti Panasztestület 512/2010. (XII. 15.) sz. állásfoglalásában megállapította hogy „a vizsgált rendőri intézkedések több ponton sértették a panaszos tisztességes eljáráshoz, illetve jogorvoslathoz való jogát. Az egyes alapjogok sérelme összességében elérte azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza.”

A Panasztestület szerint ezen jogsértés eléri a súlyosság azon fokát, amely szükségessé teszi, hogy a Testület az állásfoglalását az Rtv. 93/A. § (6) bekezdésének alapján megküldje az országos rendőrfőkapitány számára.

III.

A rendelkezésre álló okiratokból az alábbi tényállás állapítható meg:

A Budapesti Rendőr-főkapitányság Hivatalának 01000-105-1258/21/2010/P. sz. tájékoztatásához csatolt 01000/601747/2010/id. sz. rendőri jelentés – amelyet az intézkedésben résztvevő r. törm. készített – leírja, hogy 2010. október 9-én 23:40 órakor a rendőrök ellenőrzést tartottak a Népliget területén, amikor arra lettek figyelmesek, hogy egy Mazda típusú személygépkocsi a forgalomtól elzárt területen halad.

A Népliget ezen területén csak a Főkert Zrt. gépjárművei közlekedhetnek, emiatt a gépkocsi vezetőjét és annak utasát intézkedés alá vonták. Az intézkedés másik oka a Népligetben elkövetett bűncselekmények magas száma volt, tehát az bűnmegelőző jellegű intézkedésként is szolgált.

A rendőr közölte nevét, rendfokozatát, valamint szolgálati helyét, a napszaknak megfelelően köszönt és elkérte a panaszosnak és utasának, valamint a gépjárműnek az iratait. Mivel ekkor a hátsó ülésről ismeretlen fényforrást látott felgyulladni, ezért a gépkocsi hátsó ajtaját saját kezűleg kinyitotta, és azt tapasztalta, hogy ott még egy személy ül. Ezt a személyt személyazonosságának igazolására szólította fel, aki ennek eleget tett. A gépkocsi ajtaját a rendőr a saját személyének, valamint járőrtársának testi épsége védelmében nyitotta ki.

Az intézkedés végén a rendőr felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy szabálysértést követett el, valamint közölte vele, hogy melyik az a legrövidebb út, amelyen keresztül a helyszínt elhagyhatja. A panaszos sem a rendőr nevét, sem azonosító számát az intézkedés során nem kérdezte, megítélése szerint a panaszosnak az intézkedés jogszerűségével szemben a helyszínen nem merült fel aggálya. A rendőr a panaszossal szemben a szabálysértés elkövetése miatt feljelentéssel nem élt, noha a közlekedési jelzőtáblák és szabályok regionálisan nem változóak, hanem országosan egységesek és azok ismerete alól a budapesti helyismeret hiánya sem mentesít.

Az intézkedésben részt vevő rendőr hölgy jelentése a fentieket azzal egészíti ki, hogy az intézkedésre az Rtv. 29. § (1) bek. alapján került sor: „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

Jelentésében ő is leírja, hogy a Népliget bűnügyileg meglehetősen fertőzött terület: a közvilágítás gyér, a növényzet sűrű, valamint a korábbi, általa foganatosított rendőri intézkedések, a körözött személyek gyakori felbukkanása, stb. is ezt igazolja.

A panaszos, gépkocsijával és utasaival a „Mindkét irányból behajtani tilos!” jelzőtábla hatálya alatt közlekedett, a rendőr hölgy és társa pedig az autó mozgásából arra következtetett, hogy az utasok megpróbálják elkerülni, hogy velük szemben rendőri intézkedésre kerüljön sor. A rendőr hölgy a panaszbeadványban leírtakat („előadást” tartott, „problémázott” a személyi igazolvány hiánya miatt, „zaklató módon” intézkedett, stb.) személyére nézve mélyen sértőnek, megalázónak találta, nem csak rendőrként, hanem nőként is.

Leírja továbbá, hogy a személyi igazolvány elkérése valóban nem a KRESZ előírásainak alapján történt, hanem a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 96. § (1) bek. ba) pontja alapján, mely szerint a gépjárművezető köteles a hatóságnak ellenőrzés céljából „a személyazonosságát igazoló és a vezetésre jogosító okmányt és annak mellékletét” átadni.

IV.

1./ Megállapítom, hogy a panaszossal szemben helyesen, a megfelelő jogszabályi felhatalmazás alapján került sor rendőri intézkedésre. Gépjárművének megállítására az Rtv. 29. §-ában adott felhatalmazás (a közrend, közbiztonság védelme, bűnmegelőzési cél) alapján került sor, szabálysértés elkövetése miatt.

A panaszos által leírtak, valamint az intézkedő rendőr által készített jelentésben foglaltak közötti ellentmondást a rendőri jelentésben, *mint közokiratban* foglalt tények alapján oldottam fel.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 195. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy „*az olyan papír alapú (...) okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét*”. Ezen törvényes vélelemmel szemben ellenbizonyításnak is csak korlátozott mértékben van helye [Pp. 195. § (6) bek.].

Ezzel egybehangzóan a Legfelsőbb Bíróság 1/2004. sz. büntető jogegységi határozata kimondja, hogy az intézkedésről készült rendőri jelentés *közokirat*, a 2/2004. sz. büntető jogegységi határozat ezt az álláspontot megerősíti. A Legfelsőbb Bíróság 1858. sz. büntető elvi határozata szerint „*a rendőri jelentés közokirat; feladata annak igazolása, hogy az abban megjelenített intézkedés megtörtént*”.

Az általam folytatott vizsgálat során olyan tény, vagy körülmény, mely a rendőri jelentésben, mint közokiratban foglalt intézkedés, valamint a közokirattal tanúsított adatok és tények valósága, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat tartalma miatt a közokirat tartalmának hamis, vagy meghamisított voltára utalna, nem merült fel, így azt teljesen bizonyító erejűként fogadtam el.

A fentiekre tekintettel a rendőri jelentésben foglaltakat elfogadva megállapítom, hogy a szolgálati fellépés módja szabályszerű volt, az intézkedés céljának közlése megtörtént, ezért az ezzel kapcsolatos panaszt elutasítom.

Megjegyezni kívánom, hogy a fenti helyszín bűnügyi helyzetével kapcsolatban, valamint arra tekintettel, hogy a panaszos a gépjárművével nyilvánvalóan szabálysértést követett el, a rendőri intézkedés *elmaradása* szakmai hibaként lett volna értékelhető. Megítélésem szerint kifejezetten életszerűtlen, hogy a panaszos a szabálysértés elkövetése után nem tudta azt, hogy a vele szemben fogاناتosított intézkedésnek mi volt az oka, valamint célja.

2./ A panasz azon részének, mely szerint a panaszostól az intézkedést fogاناتosító rendőr hölgy személyi igazolvány átadását kérte, helyt adok.

Az Rtv. 29. § (2) bekezdése alapján *„a személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető”*. Az új típusú, kártya formátumú vezetői engedély önmagában alkalmas arra, hogy tulajdonosának személyazonosságát igazolja.

Mivel az igazoltatott személy (a panaszos) felmutatott olyan okmányt, mely személyazonosságának igazolására alkalmas, így személyi igazolvány felmutatására nem lett volna kötelezhető, függetlenül attól, hogy a személyi igazolvány bemutatásának elmaradása miatt végül nem érte joghátrány.

3./ A panaszossal szemben folytatott intézkedés hangnemét illetően a két intézkedő rendőr által írt jelentést tekintem irányadónak, melyek alapján megállapítható, hogy az intézkedés hangneme kulturált volt, amit az is alátámaszt, hogy a panaszossal szemben az elkövetett szabálysértés tényének ellenére nem került sor feljelentés megtételére.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 4. § (4) bekezdés szerint a *„rendőri intézkedés közben körültekintően kell eljárni. A rendőrnek arra kell törekednie, hogy megelőzze, hogy megtámadják, lefegyverezzék, figyelmét a szolgálati tevékenységtől elvonják, vagy lekötöttségét jogellenes cselekmény elkövetésére használják fel”*. Ezért a rendőr akkor, amikor észlelte, hogy a gépkocsiban további személyek is tartózkodnak, a jármű ajtaját kinyitotta, hogy ezen személyek létszámát valamint tevékenységét megállapítsa és őket az intézkedésbe bevonja. Taktikai szempontból a rendőrnek az általa intézkedés alá vont személyeket az intézkedés teljes időtartama alatt meg kell figyelnie, hogy azok ne tanúsíthassanak ön- vagy közveszélyes magatartást, valamint a többi, intézkedés alá vont személy és az intézkedő rendőr(ök) életét, testi épségét ne veszélyeztethessék.

A fentiekre tekintettel a panasznak az intézkedés hangnemét, valamint a kocsi ajtajának felnyitását sérelmező részét elutasítom.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. §-a, 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) és (2) bekezdései, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. §-a, a 92. § (1) és (2) bekezdései és a 93/A. § (7) és (9) bekezdései;
- a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 96. § (1) bek. ba) pontja.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése¹, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdéseim² alapul.

Budapest, 2011. február „ „

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**

---

¹ **Rtv. 92. §-a:** „(1) Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

² **Rtv. 93/A. §-a:**

„(6) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”